

Gemeenteraad (De Ontmoeting) GHG

Besluit

BEHANDELD

Vergadering van 17 november 2020
Gemeente Hardinxveld-Giessendam -
Hardinxveld-Giessendam

4 Lokale visie sociaal domein - Raadsvoorstel

Besluit

Beslispunt 1

De lokale visie sociaal domein vast te stellen.

Inhoud

Inleiding

Eén van de openstaande punten uit het collegeprogramma is het vaststellen van een "integrale lokale visie sociaal domein als richtinggevend kader voor de komende periode".

In de begroting 2020 staat als doelstelling om dat nog dit jaar te doen. Op 14 juli stelden we het procesplan vast en stuurden dat ter kennisname aan de gemeenteraad. In de periode daarna stelden wij de visie op (zie bijlage 1). Op 8 oktober ontvingen we het advies van het Platform Sociaal Domein over de concept visie (zie bijlage 2). Op 13 oktober nam het college kennis van de concept visie sociaal domein.

Beoogd effect

Het doel van het opstellen van de integrale visie Sociaal Domein is:

1. Het aanbrengen van integraliteit en samenhang tussen beleidsterreinen en bestaande beleidsstukken.
2. Richting geven en toetsen bij nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen. Een visie helpt om al deze ontwikkelingen te duiden en onderbouwd onze positie hierin te bepalen.
3. Doorontwikkelen vanuit de kern: de kern van de visie is hoe we naar inwoners kijken (ons mensbeeld). Het vertrekpunt is dus niet ons beleid en de systeemwereld, maar de leefwereld van de inwoner met zijn kansen en mogelijkheden (omdenken).

Argumenten

1.1. Het opstellen van de visie sociaal domein is een speerpunt uit het collegeprogramma.

Daarom staat ook in de begroting dat we de visie nog dit jaar vaststellen. Volgens planning besluit de gemeenteraad in december.

1.2. De visie komt van onderop tot stand vanuit het beleid en de uitvoeringskeuzes van de afgelopen jaren.

Met de visie slaan we niet een nieuwe koers in. Het is juist een bestendiging van de koers van de afgelopen jaren, zoals ook in het procesplan stond. Stap voor stap bouwden we onder andere via pilots aan de lokale uitvoering in het sociaal domein (hoofdstuk 3 van de visie). Inmiddels ligt er een stevige basis, die we kernachtig verwoorden in hoofdstuk 4. Dit doen we bewust op hoofdlijnen, omdat

dit ruimte geeft aan de uitvoering en onze samenwerkingspartners om samen met ons deze visie te vertalen in de uitvoeringspraktijk. Deze visie komt dus van onderop tot stand, op basis van onze praktijkervaring en lessen van de afgelopen jaren.

1.3. De visie vormt de paraplu voor nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen in het sociaal domein.

Richting de toekomst zijn er allerlei vraagstukken die spelen en nieuwe ontwikkelingen die op ons af komen in het sociaal domein. De visie is een overkoepelend kader van waaruit we steeds de vertaalslag maken bij het opstellen van nieuw beleid. In hoofdstuk 4 benoemen we een aantal van deze ontwikkelingen. Op een aantal terreinen zal er dus ook nog een verdere uitwerking plaatsvinden van deze lokale visie.

2.1. Het platform sociaal domein benoemt een aantal aandachtspunten.

Het gaat hierbij vooral om aandachtspunten en randvoorwaarden die we meenemen bij de verdere uitwerking en uitvoering van de visie. Het platform pleit voor een goede balans tussen de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner en professionele ondersteuning en een stevige personele basis voor het Sociaal Team. Daarnaast vraagt het Platform naar het leerproces vanuit de pilots van de afgelopen jaren. Een belangrijk punt dat het Platform verder aanhaalt is dat de investeringen in preventie niet automatisch leiden tot lagere kosten. In onze reactie naar het Platform gaan we in op de punten die het Platform benoemt. Ook hebben we in Hoofdstuk 4 enkele zaken toegevoegd n.a.v. het advies van het Platform (zie arceringen in geel).

2.2. Volgens de Verordening Burgerparticipatie reageren we schriftelijk op adviezen van het Platform Sociaal Domein.

Kanttekeningen

geen

Financiële informatie

De kosten voor het opstellen en opmaken van een publieksversie bedragen naar verwachting ca. € 500. Dit kan gedekt worden uit de lopende begroting.

Communicatie

In overleg met communicatie stellen we een publieksversie op die bestaat uit een korte samenvatting en een visualisatie van de visie. De publieksversie en de visie zelf publiceren we op de website. Voorafgaand aan het Debat en Besluit agenderen we de visie voor het persgesprek.

Vervolg

Na het collegebesluit versturen we de reactie en de vastgestelde visie aan het Platform Sociaal Domein. We sturen de vastgestelde visie ook aan Servanda en Stuwkr8, omdat we hen in het voorstadium ook betrokken bij de totstandkoming van de visie.

Bespreking van de visie met de gemeenteraad in De Ontmoeting staat gepland voor 17 november. Besluitvorming door de gemeenteraad vindt plaats op 17 december (Debat en Besluit).

Bijlagen

1. bijlage 2 20201008 Advies Lokale visie Sociaal Domein.docx
2. bijlage 3 reactie op advies Platform SD Visie SD 14102020.docx
3. bijlage 1 Concept Lokale Visie Sociaal Domein def.pdf

4. Presentatie Lokale Visie Sociaal Domein De Ontmoeting

Aldus besloten in bovenvermelde vergadering,

Secretariaat:

L. A. van Wingerden

T 0184-670414

E info@wmoplatform-hagi.nl

W www.wmoplatform-hagi.nl

Hardinxveld-Giessendam, 8 oktober 2020

Aan:

B&W Gemeente Hardinxveld-Giessendam (via secretariaat)

Kopie aan:

- **Gemeente (Ard-Jan Francke, Evelien van der Lende)**
- **Bestuur en participanten Platform**

Betreft: Uw adviesaanvraag Lokale visie Sociaal Domein

Geacht college,

Met dank ontvingen wij uw adviesaanvraag voor de lokale visie op het sociale domein.

In een eerder stadium hebben wij met uw ambtenaar de heer Ard-Jan Francke al over dit advies gesproken. Ook is hij aanwezig geweest bij een bijeenkomst met onze participantenraad.

Deze werkwijze is ons uitstekend bevallen en draagt zeker bij aan verdere betrokkenheid en samenwerking.

Wij vinden het daarom ook spijtig te moeten vernemen dat Ard-Jan onze gemeente alweer gaat verlaten.

Dat is dan wel direct een bruggetje naar de lokale visie. De uitwerking en betrokkenheid van ambtenaren in de uitwerking van deze visie is naar onze mening erg belangrijk. Dat geldt in niet mindere mate ook voor de bezetting en lokale verankering van de leden van het Sociaal Team.

Personeelwisselingen volgen elkaar soms in (te) hoog tempo op waardoor het verlies aan (lokale) kennis en (lokale) betrokkenheid een passend ten uitvoer brengen van de visie in de weg kan staan.

In uw visie lezen wij niets over uw inzet om deze verbinding en de betrokkenheid in stand te houden of zelfs te verbeteren.

Het Sociaal Team als single-point of failure, waar zoveel taken en zoveel veranderingen en vraagstukken terecht komen vereist een steviger fundament en verankering als nu wordt geschetst.

De bereikbaarheid en beschikbaarheid van medewerkers, en niet alleen nu in deze bizarre corona-tijd, laat soms al te wensen over.

Ons advies is om daar in deze visie aandacht voor te hebben. Een in uw ogen zo belangrijk instituut dat een zo significante plaats heeft in uw visie en leidend is voor het signaleren, onderkennen, doorverwijzen en behandelen van ondersteuningsvragen, en daarmee ook verantwoordelijk is voor het welzijn van onze inwoners, mag gerust een bepaalde mate van reservecapaciteit hebben.

De doelen en kernpunten zoals in uw visie zijn opgenomen, kunnen wij onderschrijven. Dat is op zich ook niet zo moeilijk. De mens centraal, eigen verantwoordelijkheid en kijken naar de omgeving waar de om ondersteuning vragende inwoner zich in bevindt, zijn uitgangspunten die inmiddels wel bekend zijn. Waar wij wel alert op zijn is dat de scheiding tussen zelfredzaamheid en het bieden van professionele ondersteuning niet te ver doorslaat naar de verantwoordelijkheid van de inwoner.

U schrijft dat de klantaantallen en kosten in het sociale domein sinds 2015 fors zijn opgelopen. Ons is niet duidelijk of dit nu specifiek voor ons dorp geldt of een landelijke trend betreft. Zoals het er nu staat gebruikt u dit om te kunnen rechtvaardigen terughoudend te zijn met 'labelen' en doorverwijzen van inwoners. Graag uw uitleg daarover.

U schrijft dat er is geëxperimenteerd met innovatieve oplossingsrichtingen om kwetsbare inwoners beter te kunnen bereiken en te ondersteunen. Tevens somt u daarvan een aantal pilots op. Wij vragen ons af waar de leermomenten van deze innovaties terug te vinden zijn in deze visie of in werkwijzen die aangepast zijn en/of wellicht organisatorische aanpassingen die nodig zijn om de ondersteuning van inwoners te verbeteren.

Een open einde lijken de nog te maken samenwerkingsafspraken met zorgverzekeraars te zijn. De kost gaat in deze werkwijze voor de baat uit, maar enige visie op welke wijze de grote zorgverzekeraars zijn te verleiden om te investeren in voorzieningen in ons dorp, lezen wij niet. Een gevolg zou kunnen zijn dat investeringen (te) zwaar drukken op het beschikbare budget waardoor reguliere en actuele ondersteuningswerkzaamheden in het gedrang komen. Wij adviseren u daar afwegingen en drempels voor af te spreken die duidelijker en zichtbaarder zijn.

Graag willen wij als laatste uw aandacht vestigen op de impact van andere beleidsterreinen op deze lokale visie. En dan met name de gevolgen van besluiten vanuit die andere beleidsterreinen op het welzijn van onze inwoners. Een integrale visie op het welzijn en het in de hand houden van ondersteuningsvragen start bij het oog hebben voor andere beleidsterreinen die direct of indirect invloed kunnen hebben op de brede leefomgeving van onze inwoners

Wij wensen u veel succes in de uitvoering en verdere uitwerking van deze visie.

Uw reactie zien wij graag tegemoet.

Met vriendelijke groet namens het bestuur en de participantenraad van het Platform Sociaal Domein,

Leen van Wingerden, secretaris

Hartelijk dank voor uw advies op de lokale visie sociaal domein. We zijn blij dat u zich betrokken voelt bij de totstandkoming van de visie. Verder waarderen we het dat u in een relatief korte tijd dit advies kon uitbrengen over onze visie. Hieronder leest u puntsgewijs onze reactie op uw advies.

Bezetting en personeelwisselingen

U uit uw zorgen over de bezetting en de personeelwisselingen binnen de gemeente en het Sociaal Team. Het klopt dat er binnen de gemeente in het sociaal domein veel personeelwisselingen zijn geweest. Inmiddels is het ons wel gelukt om ondanks de krappe arbeidsmarkt weer een aantal nieuwe vaste medewerkers aan te trekken. Ook het Sociaal Team is inderdaad in beweging geweest in de afgelopen jaren. Net als u vinden wij het erg belangrijk dat het Sociaal Team een stevige basis heeft. Vandaar ook dat we werken aan een traject van verbreding en doorontwikkeling van het Sociaal Team. Voldoende capaciteit, goede bereikbaarheid en de vindbaarheid van het Sociaal Team zijn aspecten die we naar aanleiding van uw advies extra benadrukken in de visie (hoofdstuk 4).

Uitgangspunten visie en zelfredzaamheid

U geeft aan dat u de doelen en kernpunten uit de visie onderschrijft. Daarnaast benoemt u dat de balans tussen zelfredzaamheid en het bieden van professionele ondersteuning niet te ver door mag slaan naar de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner.

Wij zijn het met u eens dat er voor sommige inwoners grenzen zijn aan zelfredzaamheid. Uitgangspunt blijft altijd de eigen kracht van de inwoner of het gezin, maar we moeten hierin realistisch zijn. Sommige inwoners kunnen vanwege de aard van hun beperking niet beter worden en we moeten dat dan ook niet forceren. In de visie benoemen we dat ook expliciet onder het uitgangspunt 'normaliseren en accepteren'.

Klantaantallen en kosten

U vraagt zich af of de oplopende klantaantallen en kosten sinds 2015 alleen een landelijke trend is of ook lokaal speelt. Ons antwoord hierop is dat dit een landelijke trend is die helaas ook voor onze gemeente geldt. Er is niet één unieke oorzaak voor de oplopende tekorten. Het is een optelsom van allerlei factoren waaronder een groeiende zorgvraag, complexe problematiek, hogere kostprijzen en te lage inkomsten vanuit de rijksoverheid. Eén van de oorzaken die het Nederlands Jeugd instituut benoemt in een rapport uit 2019¹ is echter ook neiging in de huidige samenleving om gewone obstakels en risico's die normaal gesproken bij het leven horen tot een probleem te bestempelen. Doordat minder geaccepteerd wordt dat problemen bij het leven kunnen horen is er de neiging om problemen in diagnoses om te zetten en diagnoses in behandelingen. Onze visie hierop is we juist terughoudend moeten zijn met onnodig problematiseren. De meeste inwoners zijn van zichzelf veerkrachtig en kunnen zelf de regie kunnen voeren over hun eigen leven. Hiermee ontzeggen we overigens zeker niet de hulp en ondersteuning voor de kwetsbare inwoners die dit wel nodig hebben.

Leermomenten

U vraagt naar de leermomenten van de innovaties en pilots die we benoemen in hoofdstuk 3. Ten eerste is het goed om aan te geven dat onze visie in de afgelopen jaren in de kern hetzelfde is gebleven. De pilots betroffen vooral een verdere doorontwikkeling en uitwerking van onze visie. De bevindingen uit de pilots en de evaluatierapporten hebben we gebruikt bij het opstellen van deze visie. Een voorbeeld hiervan is de pilot waakvlam waaruit bleek dat reguliere ondersteuning soms teveel uitgaat van kortdurende intensieve trajecten gericht op verbetering. Bij bepaalde klantgroepen is juist behoefte aan meer praktische, langdurige 'vinger aan de pols ondersteuning', omdat verbetering of zelfredzaamheid soms niet mogelijk is. Ook dit sluit wat ons betreft naadloos aan op het uitgangspunt van normaliseren en accepteren dat het Sociaal Team hanteert.

Preventie en samenwerkingsafspraken zorgverzekeraars

U spreekt uw zorg uit over de investeringen in preventie die kunnen drukken op het beschikbare budget. Het klopt inderdaad dat de kost voor de baat uitgaat als het om preventie gaat. Wij zijn echter wel van mening dat investeren in preventie noodzakelijk is voor een duurzame financiële basis in het sociaal domein. Verder zijn wij samen met andere gemeenten in de regio in gesprek met de grootste zorgverzekeraar in de regio. Het doel is

¹ Zie hiervoor het rapport '*Het groeiend jeugdzorggebruik. Duiding en aanpak*'

om tot samenwerkingsafspraken te komen, waarbij een gezamenlijke inzet op preventie een belangrijk speerpunt is.

Tot slot

U benadrukt de impact van de andere beleidsterreinen op deze visie. Dit onderschrijven wij en benoemen we ook in hoofdstuk 4. Deze visie vormt een paraplu voor toekomstige ontwikkelingen in het sociaal domein en de verbinding met andere beleidsterreinen. Daarom hebben we deze visie ook kernachtig en op hoofdlijnen geformuleerd om zo ruimte te bieden aan de nadere uitwerking op specifieke beleidsterreinen. De aandachtspunten die u benoemt, nemen wij mee in de verdere uitwerking en uitvoering van deze visie.

We hopen met deze reactie u voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en wethouders van Hardinxveld-Giessendam,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Robert 't Hoen MPM

Dirk Heijkoop